

א"ר חסדא
המבשל בחמי טבריא בשבת פפור
ופסח שבשלו בחמי טבריא חייב שיגבר
משום צלי אש (ספ"ט כ"א)

פמי טבריא מעטות רוחחין:
(ע"ה)

אמר ר' דוסהאי בר' ינאי מפני מה אין חמי טבריא בירושלים
כדי שלא יהו עולי רגלים אומרים *אלמלא לא עלינו אלא לרחוץ בחמי
טבריא דיינו ונמצאת עלייה שלא לשמה (ספ"ט ח:)

פסח שבשלו בחמי טבריא חייב. כ"ז שמעתי
מפי מר אבה הרב המופלג בתו"י המנוח מוה' ישראל משה הכהן זללה"ה דפעם אחת אירע מעשה כשנתכבד
בחג הפסח אלל הרב המאוה"ג הדריק הגביר המפורסם מוה' אריה לייב ז"ר בער זל"ל דפ"ק ובתוך הבאים
שמה לקבל פניו היה חכם אחד גדול מחכמי ירושלים עה"ק ועמד החכם הג"ל בתומה גדולה דכאיך משכחת
לה הך דינא דפסח שבשלו בחמי טבריא דהא הפסח אינו נאכל רק בירושלים ואם הביאווהו לטבריא כבר נפסל
משום יוצא ובלא"ה לקי משום לאו דיוצא [ועוד דנראה דנפסח פסול אין בו משום איסור ביטול וכמו נאכלו
מצעוד יום דאמרינן לקמן ע"ז דאין בו משום נא ומבשל] ואם הביאו חמי טבריא בירושלים כבר נאטען
ועוד דכלי שני הוא ואינו מבשל כלל ולא תירץ על זה כלום כן סיפר לי מר אבה ז"ל. ואמנם לענ"ד
י"ל בפשיטות דמשכחת לה בשעת היחר הכמות דקדשים קלים היה נאכל אז בכל ערי ישראל וכדחתן בזבחים
דף ק"ד ע"ז והלכך אף דהקרבת הפסח עלמו היה זבחת זכור כגזב וגבעון מ"מ אכילת הפסח היה מותר
בכל ערי ישראל והיו יכולים להוליכו אח"כ חמי לטבריא וכעין תי' זה משני הגמ' עלמו לעיל דף ל"ט ע"ז
דאמר ר"ל שם דזאת אוננת ומ' וע"ז בפירש"י: [מא"ה - גון - ספ"ט כ"א]

והוא תירוק וקפיק ליישב דברי
הס"ס אבל לא יגחה מזור על הרמזים ז"ל שגם
הוא הביא האי דינא דפ"ק וק"פ והוא אין
דרכו להביא דברים שנתנו רק בזמן נוצ וגבעון
כידוע שהסוגיע כל דיני צונה.

[ע"ה מא"ה יל"י ספ"ט כ"א]

[מא.] פסח שבשלו בחמי טבריא
חייב.

הקשה חכם אחד הרי נפסל ביוצא
מירושלים? ואמר הגאון רבי מנחם
זמבא זק"ל לתרץ דמשכחת שהוציא את
הבשר לפני זריקת הדם ואז אינו נפסל
ביוצא.

אין ספרו "גור אריה יהודה" בידי
לעיין בו. אבל אני תמה האם לבשלו
בחמי טבריא יש להוציאו חוץ למקומו.
הרי אפשר שהביאו מי חמי טבריא בכלי
ראשון מחזיק חום ובשלו את הפסח
בחמי טבריא. ללא הוצאת הפסח חוץ
למקומו?

ואל תשיבני שנעשה כלי שני שאינו
מבשל, שהרי כבר הוהר מהרי"ל
"ואל ישאוב מן הכלי שבו רותחין בכלי
אחר וכו' משום דכלי ששואב עמו הוא
כלי שני ונתבטל בו בישול הרותחין".
אבל "אם שוהה את הכלי ששואב עמו
תוך הכלי שמבשלין בו הרותחין וכו'
שפיר מתקרי גם הוא כלי ראשון" 52 מה
גם חמי טבריא.

52 יורה דעה סי' צב סעיף ט אות ל ב"י.

[ע"ה מא"ה יל"י - ריג נהג א"ה]

ובעיקר הדבר מה שהקשה דהיאך משכחת לה פסח שבשלו
בחמי טבריא הא אין חמי טבריא בירושלים
ורוצה לישב שהביא חמי טבריא לירושלים ורק דחה משום דהו
כלי שני. חממני מאוד על כח"ר שרואה להביא דבר זה לגדר
המליאות וכי ר"ח הלכה למעשה אחי לאשמעינן או מעשה שטיה,
וכי כשביל שאין חמי טבריא בירושלים א"ל להשמיענו דין פסח
שבשלו שלא ע"י חולדות אור ולדבריו הרי גם לזה אין מליאות
כלל איך אפשר להביא רוחחין דרך שלש ימים לבשל בו בשר.
אבל כאלה ר"ח נקט לדוגמא בעלמא חמי טבריא ובאמת יוכל
להיות אם יבקע מעיין אשר יזיל פלגיו מים רוחחין ועי' בפסחים
(דף ח') מפני מה אין חמי טבריא בירושלים כו' ואולי כאשר
יבא בן דוד ותמלא הארץ דיעה ויהיה עלייה לשמה גם חמי
טבריא יעברו דרך שם. ועי' פרש"י שפי' חמי טבריא מעיינות
רוחחין וכונתו כנ"ל:

[ע"ה כ"י יזמן ח"א ספ"ט כ"א]

וגם יש לומר כיון דפסח שללאו ואח"כ
צבולו חייב ג"כ. ועי' צונח"ח ויע' ז' דגם לענין
צישול בחמי טבריא הדין כן לשיטת הרמזים
ובללאו ונקודם עד שנעשה רך יש לומר דגם
צכ"ט מהצבול ועי' צח"ח ק"י ש"ח סע"ה ה' דפת
והצבול צכ"ט ועי' צונח"ח שם דה"ה שאר דברים
רכיבים אך דעיקר הקושית דהא ילטען לגונרי
צדרך ועי' יש לומר דניירי דאזיב צינולא פרחא
או צקפיה ע"י שם וטבריא לירושלים וכענין
דאמרינן ציננות קע"ז.

[ע"ה מא"ה יל"י ספ"ט כ"א]